

INSTYTUT NAUK PEDAGOGICZNYCH

NA PODSTAWIE ROZPORZĄDZENIA DU-5-0142-60/69 Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 15 kwietnia 1969 r. powstał Instytut Nauk Pedagogicznych Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, którego dyrektorem został doc. dr hab. Jan Kulpa. W skład Instytutu weszły dotychczasowe Katedry i Zakłady: Katedra Pedagogiki Ogólnej przemianowana na Zakład Teorii Wychowania, Katedra Pedagogiki Eksperymentalnej przemianowana na Zakład Dydaktyki, Katedra Psychologii jako Zakład Psychologii, Pracownia Nowych Technik Nauczania. Ponadto utworzono Zakład Praktyk Pedagogicznych. Do chwili włączenia w skład Instytutu, poszczególne jednostki organizacyjne prowadziły odrębną działalność naukową i dydaktyczną. Ukazuje to rys historyczny poszczególnych Katedr i Zakładów przed włączeniem ich do Instytutu.

ZAKŁAD TEORII WYCHOWANIA

W pierwszych latach istnienia Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, tj. w latach 1946/47—1951/52 wykłady z pedagogiki odbywały się w ramach godzin zleconych. Katedra Pedagogiki wraz z zakładem Pedagogiki i Historii Wychowania została kreowana dopiero w roku akademickim 1952/53, a jej kierownikiem został mianowany prof. dr Zygmunt Mysłakowski, który kierował nią do 30 września 1957 r. Do Katedry tej należał również Zakład Psychologii, a w latach akademickich 1954/1957 przybyły trzy zakłady tj. Zakład Metodyk Przedmiotów Specjalizacji, Zakład Metodyki Języka Polskiego i Literatury Polskiej oraz Zakład Metodyki Historii.

Katedra Pedagogiki mieściła się początkowo w głównym budynku WSP przy ul. Straszewskiego 22 Ip. sala 26; następnie od roku akademickiego 1960/61 w budynku przy ul. Podbrzezie 3, III p. od 1 X 1963 r. otrzymała pomieszczenie przy ul. Karmelickiej 41, od 1 X 1965 r. została przeniesiona do budynku przy ul. Straszewskiego 22 I p., a od 1 października 1968 r. mieści się w nowym budynku przy ul. Smoluchowskiego 1.

W roku akademickim 1957/58 kierownictwo Katedry Pedagogiki, po rezygnacji z tego stanowiska prof. dr Z. Mysłakowskiego, powierzono doc. dr H. Smarzyńskiemu. Od roku akademickiego 1957/58 Katedra Pedagogiki posiadała już tylko Zakład Pedagogiki i Historii Wychowania, ponieważ pozostałe zakłady zostały przemianowane na samodzielne katedry. Podobnie 1 X 1960 r. Katedra Pedagogiki została przemianowana na Katedrę Pedagogiki Ogólnej.

Dnia 1 X 1958 r. został kreowany samodzielny kierunek pedagogiczny studiów wieczorowych dla pracujących, a w następnym roku (rok akademicki 1959/60) stworzono I rok kierunku pedagogiki zaocznej dla pracujących. Dalszy rozwój studiów pedagogicznych dokonuje się w roku 1964, w którym to otwarto studia magisterskie zaoczne z zakresu pedagogiki specjalnej. Od roku akademickiego 1966/67 na studia magisterskie pedagogiczne przyjmowano wyłącznie absolwentów Studium Nauczycielskiego.

Dnia 1 X 1969 r. dokonano reorganizacji studiów w WSP w Polsce (studia dwustopniowe: zawodowe i magisterskie) jak również kreowano nowy kierunek studiów pedagogicznych, stacjonarnych, nauczanie początkowe z matematyką i nauczanie początkowe z wychowaniem fizycznym. W wyniku reorganizacji studiów zaocznych utworzono w roku akademickim 1970/71 jeszcze jeden kierunek pedagogiczny, tj. wychowanie przedszkolne.

W roku 1952 Katedra Pedagogiki posiadała jeden etat (prof. dr Zygmunt Mysłakowski), a w roku akademickim 1957/58 dwa etaty docentów i dwa starszych wykładowców. W następnych latach powiększała się ilość etatów, tak że obecnie Zakład Teorii Wychowania posiada 1 etat profesora, 1 etat starszego wykładowcy, 1 etat adiunkta i 4 etaty asystenckie. Do momentu włączenia do Instytutu w Zakładzie 250 osób uzyskało stopień magistra pedagogiki. W latach 1960—1970 kierownik Zakładu Teorii Wychowania przeprowadził 14 przewodów doktorskich.

Badania naukowe Katedry były skoncentrowane na następujących problemach:

1. Rodzina jako środowisko wychowawcze.
2. Rodzina chłopska jako środowisko wychowawcze.
3. Rodzina malomiasteczkowa jako środowisko wychowawcze.
4. Rodzina alkoholików jako środowisko wychowawcze.
5. Problem reedukacji i resocjalizacji dzieci i młodzieży niedostosowanej społecznie.
6. Osobowość nauczyciela.
7. Sprawność nauczania w szkołach podstawowych, średnich i wyższych.
8. Problem drugoroczności w szkołach podstawowych i średnich ogólnokształcących.
9. Problem przeciążenia uczniów nauką szkolną.

10. Internat jako środowisko wychowawcze.
11. Kształcenie nauczycieli w Polsce i za granicą.
12. Kształtowanie się planów życiowych u uczniów klas VIII i XI.
13. Przydatność absolwentów szkół zawodowych do pracy produkcyjnej.
14. Oddziaływanie dojazdów do szkół na zachowanie się i postępy w nauce młodzieży.

Z powyższą problematyką były związane prace magisterskie i prace doktorskie. Dotyczyły one zarówno m. Krakowa oraz regionu krakowskiego jak i innych okolic w kraju.

Szkolenie pracowników naukowych Katedry, a obecnie Zakładu Teorii Wychowania, odbywało się w ramach posiedzeń Katedry, posiedzeń Komisji PAN, Oddział w Krakowie, uczestniczenia w zjazdach i konferencjach. Pracownicy byli w pełni wykorzystywani przy pełnym wymiarze godzin etatowych oraz godzin nadliczbowych na studiach zaocznych.

W 1968 r. zorganizowano naukowe Koło Pedagogów. Członkowie Koła Naukowego Pedagogów biorą udział w badaniach prowadzonych przez pracowników Instytutu, które dotyczą problemu przeciążenia uczniów nauką. Badania prowadzone są w Technikum Poligraficzno-Księgarskim. Prócz tego aktywnie włączają się do organizowanych sesji międzyuczelnianych — przykładowo w 1969 r. na sesji zwołanej pod hasłem „Lenin młodzieży — młodzież Leninowi“ wygłoszono referat pt. *Wybrane zagadnienia szkolnictwa specjalnego w Polsce*. W dniach 19—20 III 1970 zorganizowali słuchacze ogólnopolską sesję naukową na temat „Dokształcanie zawodowe nauczycieli“. Członkowie Koła Pedagogów wzięli także udział w spotkaniu w ramach wymiany doświadczeń z członkami Koła Naukowego Pedagogów przy Instytucie Nauk Pedagogicznych UJ. Na zebraniach Koła Naukowego są wygłaszane referaty i dyskusje. Między innymi wygłoszono odczyty na tematy: wychowania seksualnego w świetle moralności socjalistycznej, metody pracy kół młodych racjonalizatorów w szkołach średnich, problemów kształtowania naukowego poglądu na świat. Członkowie Koła uczestniczyli również w wycieczkach terenowych np. do Poradni Wychowawczej przy KD MO dzielnicy „Kleparz“, do zakładów specjalistycznych itp. Dalszą formą działalności Koła Naukowego Pedagogów było oglądanie filmów o problematyce pedagogicznej i dyskusje nad nimi. Do tej pory odbyły się dwa seanse połączone z dyskusją, mianowicie wyświetlano film pt. „Lunatycy“ i „Trzy dni Wiktora Czernyszewa“. Aktualnie Koło liczy 28 członków, a opiekunem jego jest mgr Wiesław Polmiński.

KATEDRA PEDAGOGIKI EKSPERYMENTALNEJ

1 X 1960 roku na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Oświaty została kreowana Katedra Pedagogiki Eksperymentalnej, a jej kierownictwo powic-

rzono prof. dr Janowi Konopnickiemu. Katedra rozpoczęła swoją działalność w niezbyt korzystnych warunkach. Miała szczupłą kadrę pracowników dydaktyczno-naukowych, a mianowicie: 1 st. wykładowcę zatrudnionego na 1/2 etatu i 2 st. asystentów. Brak było również najniezbędniejszych narzędzi i pomocy, koniecznych do prowadzenia badań naukowych. Trudności te nie pozwalały w pierwszym okresie na pełne rozwinięcie działalności naukowej pracowników. W dziedzinie dydaktycznej współpracowali z Katedrą pracownicy UJ w ramach godzin zleconych.

W celu podniesienia poziomu i kwalifikacji pracowników Katedr Pedagogiki Ogólnej i Eksperymentalnej oraz przodujących nauczycieli szkół podstawowych, średnich i Studiów Nauczycielskich, zatrudnionych na pracach zleconych WSP, kierownicy obu Katedr przy współpracy doc. dr hab. Jana Zborowskiego z UJ zorganizowali i prowadzili Seminarium Doktoranckie, umożliwiając jego uczestnikom otwarcie przewodów doktorskich. Przedmiotem szczególnej troski kierownika Katedry Pedagogiki Eksperymentalnej było organizowanie posiedzeń naukowych z pracownikami. Na posiedzeniach referowano i dyskutowano zagadnienia dotyczące zarówno metodologii prowadzonych badań, jak również metodyki nauczania i dydaktyki szkoły wyższej.

Dnia 1 XI 1963 r. uruchomiono przy Katedrze Pedagogiki Eksperymentalnej nowy kierunek studiów zaocznych — Pedagogikę Specjalną. W związku z tym zatrudniono 1 osobę na godzinach zleconych. W latach 1963—66 Katedra prowadziła Studium Doktoranckie. W 1966 r. liczba stałych pracowników Katedry zwiększyła się o jedną osobę. Dnia 1 IV 1969 r. prof. dr Jan Konopnicki przeszedł do pracy na UJ, a kierownictwo Katedry objął doc. dr hab. Jan Kulpa i pełnił tę funkcję do końca września 1969 r., czyli do powstania Instytutu Nauk Pedagogicznych.

W ramach seminariów magisterskich, jakie prowadzili pracownicy Katedry (zarówno stali jak i pracujący na godzinach zleconych) w studium dla pracujących (wieczorowych i zaocznych) w latach 1963/64 do 1969/70 stopień magistra uzyskało 363 osoby, w tym 265 stopień magistra pedagogiki i 91 osób — magistra pedagogiki specjalnej.

Szczegółowa tematyka prac magisterskich przedstawiała się następująco:

Pedagogika eksperymentalna: Frekwencja szkolna a wyniki nauczania. Testy słownikowe dla klas III—VIII szkół podstawowych. Testy cichego czytania ze zrozumieniem dla klas IV szkoły podstawowej. Testy ortografii i gramatyki dla klas I—IV szkół podstawowych. Testy wiadomości z geografii i przyrody dla klas IV szkół podstawowych. Próby nauczania problemowego matematyki w klasach V i VII szkół podstawowych, a biologii w klasach V szkół podstawowych. Funkcja dydaktyczno-wychowawcza świetlic szkolnych. Zasób słownictwa uczniów a środowisko. Zasób słownictwa

uczniów a czytelnictwo. Zasób słownictwa uczniów a ich wiadomości z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, ewentualnie humanistycznych. Wychowanie rodziców a zasób wiadomości ich dzieci. Związek między pracą matek a powodzeniem szkolnym ich dzieci. Funkcja dydaktyczna klasy-pracowni. Retencja wiedzy uczniów szkół podstawowych i średnich. Losy absolwentów szkół podstawowych wiejskich.

Pedagogika specjalna: Niedostosowanie społeczne dzieci i młodzieży. Badania nad dziećmi upośledzonymi umysłowo i nad dziećmi głuchymi.

W okresie działalności Katedry Pedagogiki Eksperymentalnej 3 pracowników naukowych uzyskało stopień doktora habilitowanego, 12 — stopień doktora nauk humanistycznych. Ponadto pracownicy Katedry opublikowali szereg prac badawczych, z których wymieniamy ważniejsze.

Prof. dr Jan Konopnicki:

1. Problem opóźnienia w nauce szkolnej.
2. Szkolnictwo eksperymentalne w Anglii i Szkocji.
3. Zaburzenia w zachowaniu się dzieci i środowisko.
4. Powodzenie i niepowodzenie w nauce szkolnej.
5. Psychologia wychowawcza dla Liceów Pedagogicznych.

Doc. dr Maksymilian Geppert:

1. Zagadnienie kształtowania wyobrażeń i pojęć w świetle pedagogiki radzieckiej.

Prof. dr Jan Konopnicki i dr Marian Ziemba:

1. Zadania (testy) słownikowe i ich zastosowanie.

Dr Marian Ziemba:

1. Prognostyczność selekcji Testu A 14+ (General Ability).
2. Rola przedmiotów pedagogicznych w przygotowaniu studentów do pracy zawodowej.

Dr Stefan Dyląg:

1. Adaptacja testów angielskich do potrzeb badania dzieci polskich. Test werbalny Nr 1 Pidgeon'a, Test werbalny Nr 2 W. Landa.
2. Opracowanie norm dla testu cichego czytania ze zrozumieniem.

Dr Jadwiga Baran:

1. Uwagi o ideale wychowawczym.

Od roku 1963—66 zarówno przy Katedrze Pedagogiki Eksperymentalnej jak i przy Zakładzie Teorii Wychowania zorganizowano trzyletnie studia doktorskie, którymi kierowali prof. dr J. Konopnicki i prof. dr H. Smarzyński. Studia odbywały się zgodnie z regulaminem. Doktoranci uczestniczyli w cotygodniowych zajęciach, na które składały się: wykłady z metodologii nauk pedagogicznych, lektoraty języków obcych zakończone egzaminem, wykłady z filozofii i seminaria doktorskie. Na ośmiu uczestników 5 osób

uzyskało stopień doktora nauk humanistycznych, a mianowicie: dr D. Gielorowska, dr K. Pospiszył, dr K. Pielka, dr J. Szymkat i dr A. Szyszko-Bohusz.

ZAKŁAD OŚWIATY DOROSŁYCH

Zakład ten powstał w 1962 r. na podstawie zarządzenia Rektora WSP. Rozporządzał on początkowo jednym, a później dwoma pracownikami (prof. dr F. Urbańczyk i mgr D. Knapik). Zajęcia zlecone prowadził także dr Jan Malec.

W zakresie dydaktycznym Zakład opiekował się specjalizacją oświaty dorosłych na pedagogice wieczorowej oraz na studiach zaocznych na kierunku pedagogiki ogólnej. Rokrocznie prowadzony był na dwu wyższych latach pedagogiki (III i IV) wykład z teorii oświaty dorosłych (2 godz. tyg.) i ćwiczenia z hospitacjami (3 godz. tyg.) dla studentów pedagogiki, którzy wybrali specjalizację oświaty dorosłych. Na IV i V roku studiów (obecnie III i IV roku) studenci ci uczestniczyli w seminarium magisterskim. Podobne zajęcia, choć w mniejszym wymiarze godzin odbywały się dla studentów zaocznych w czasie sesji zaocznych. Do 1970 r. 92 studentów napisało prace magisterskie, na podstawie których uzyskali stopień magistra nauk pedagogicznych.

W zakresie badań i prac naukowych głównym osiągnięciem Zakładu jest książka *Dydaktyka dorosłych* napisana przez kierownika Zakładu. Książka ta spotkała się z nader przychylnym przyjęciem w kraju i za granicą w Związku Radzieckim, Czechosłowacji i Jugosławii oraz uzyskała nagrodę Ministra Oświaty.

Prace badawcze były prowadzone w wielu kierunkach przy udziale magistrantów. Tematyka prac magisterskich musiała być z konieczności dostosowana do możliwości magistrantów, szczególnie studiujących zaocznie, mających ograniczone możliwości kontaktu z placówkami oświaty dorosłych. Z tego powodu tematyka seminariów nie mogła być jednorodna, lecz obejmowała zagadnienia różne, co zresztą było połączone z korzyścią dla magistrantów, którzy mogli przy tej sposobności zetknąć się z wieloraką problematyką i metodami badań. Stosunkowo najwięcej prac dotyczyło szkolnictwa dla pracujących, ale niemało też było prac odnoszących się do uniwersytetów ludowych i powszechnych, czytelnictwa literatury popularno-naukowej, domów kultury, klubów rolnika i „Ruchu“, samokształcenia nauczycieli, uczenia się studentów zaocznych. Szczególnie liczne były prace na temat szkół dla pracujących, podstawowych i licealnych, a także techników. Tematyka prac obejmowała badania poziomu umysłowego uczniów szkół dla pracujących, ich motywów kształcenia się, frekwencji szkolnej, aktywizacji uczniów w procesie nauczania, realizacji programów nauczania, przyczyn niepowodzeń, pracy domowej uczniów, dyscypliny szkolnej, trudności wy-

chowawczych i ich przezwycięzania, funkcji społecznej liceów dla pracujących, wdrażania uczniów do pracy z podręcznikiem na lekcji itp. Wyniki badań na powyższe tematy zostały ogłoszone częściowo w artykułach prof. dra F. Urbańczyka: *Poziom umysłowy uczniów liceów dla pracujących* („*Oświata Dorosłych*”), *Motywy kształcenia się ludzi pracy w liceach ogólnokształcących dla pracujących* („*Rocznik Komisji Nauk Pedagogicznych PAN*”, 1971), jak również w osobnym numerze „*Biuletynu Towarzystwa Wolnej Wszechnicy Polskiej*”, w którym znalazło miejsce osiem artykułów napisanych przez absolwentów seminarium z oświaty dorosłych w WSP. W przyszłości będą publikowane dalsze wyniki badań.

W niektórych latach seminarium z oświaty dorosłych było prowadzone także przez doc. dr hab. J. Kulpę. Magistranci tego seminarium opracowali szereg prac związanych z rolą społeczną nauczyciela w środowisku, przygotowania dydaktycznego nauczycieli, czytelnictwa literatury pedagogicznej przez nauczycieli, organizacji opieki nad dzieckiem w osiedlu mieszkaniowym itp.

Zakład interesował się także zagadnieniami związanymi z dydaktyką szkoły wyższej m. in. badał motywy podejmowania studiów wyższych przez nauczycieli. Wyniki znajdują się w kilku artykułach prof. dr F. Urbańczyka (m. in. w „*Pracach z Dydaktyki Szkoły Wyższej*”).

Czyniąc zadość zaproszeniu CPARU podjęte zostało również zagadnienie wizytacji placówek kulturalno-oświatowych. Owocem tej pracy jest broszura *Wizytacja placówek kulturalno-oświatowych. Wybrane zagadnienia* (CPARU, Warszawa 1970, s. 65).

KATEDRA PSYCHOLOGII

Zakład Psychologii powstał w 1946 roku. Pierwszym jego kierownikiem był znany w Polsce psycholog, profesor UJ, S. Szuman. Zakład posiadał wówczas 3-osobową obsadę. Od 1950 do 1966 r. zakładem kierował docent, później profesor W. Szewczuk, również z UJ. W 1958 r. kreowano Katedrę Psychologii. W tym okresie poza kierownikiem zatrudniona była najpierw jedna osoba w charakterze asystenta, a potem dwie osoby. Pracownicy Katedry zmieniali się zresztą w tym czasie, z wyjątkiem dwóch osób, które pracują do chwili obecnej, jedna od 1952 r. a druga od 1956 r., a mianowicie dr I. Isterewicz i mgr J. Łukacz. W latach 1952—1960 pracownicy Katedry zorganizowali i prowadzili naukowe Koło Psychologiczne, do którego należeli studenci różnych kierunków, interesujący się zagadnieniami psychologicznymi. Z braku własnych pracowników zajęcia z psychologii na kierunku pedagogiki na studiach dla pracujących, wieczorowych i zaocznych, zlecono pracownikom UJ. Prowadzili je przez dłuższy lub krótszy czas

docenci: M. Susułowska, L. Geppertowa i M. Przetacznikowa. Największy wkład pracy wniosła docent, obecnie profesor M. Przetacznikowa, zatrudniona na godzinach zleconych od 1959 do 1970 roku. Od 1966 do 1969 r. funkcję kierownika Katedry pełnił doc. dr hab. M. Geppert, a od 1969 r. do chwili obecnej doc. dr hab. W. Dyrer. Aktualnie w Zakładzie Psychologii pracuje 11 osób: kierownik, 4 starszych wykładowców i 6 asystentów.

Katedra, a obecnie Zakład Psychologii spełnia i spełnia funkcje pomocnicze w procesie kształcenia studentów wszystkich kierunków stacjonarnych i zaocznych WSP. Pracownicy prowadzili i prowadzą na wszystkich kierunkach wykłady i ćwiczenia w celu dostarczenia studentom podstaw wiedzy psychologicznej, potrzebnej nauczycielowi do prawidłowej pracy z dziećmi i młodzieżą. Ponadto na studiach dla pracujących (wieczorowych i zaocznych) w zakresie pedagogiki ogólnej i specjalnej pracownicy Zakładu kierują pracami magisterskimi. W latach wcześniejszych prace magisterskie wykonywane pod kierunkiem psychologów, pracowników stałych i zatrudnionych na godzinach zleconych, ujmowane były w ewidencji Katedr Pedagogiki Eksperymentalnej. Od 1966 r., tj. od czasu kiedy kierownikiem Katedry został stały pracownik WSP, prace magisterskie pod kierunkiem psychologów wykonało na pedagogice wieczorowej 30 osób, na pedagogice zaocznej 51 osób, łącznie 81 osób.

W bieżącym roku akademickim pracownicy Zakładu kierują pracami magisterskimi (66 osób, w tym 28 osób na studiach wieczorowych i 38 osób na studiach zaocznych). Tematyka prac obejmuje badania dzieci i młodzieży w aspekcie psychologii rozwojowej, wychowawczej i klinicznej.

W latach ubiegłych wskutek niekorzystnych warunków: zmieniającego się kierownictwa, które zresztą do 1966 r. było luźno związane w WSP z racji głównego zatrudnienia na UJ, rotacji pracowników, trudności lokalowych, braku wyposażenia do prowadzenia badań, pracownicy Katedry nie podejmowali prac badawczych w większym wymiarze, nie było też prac doktorskich ani habilitacyjnych. Pewna poprawa w sensie zwiększenia liczby pracowników własnych i ich stabilizacja nastąpiła w 1966 r. Wyraźnie korzystną zmianą dla Katedry Psychologii było dopiero utworzenie Instytutu Nauk Pedagogicznych, w skład którego została włączona Katedra, przemianowana na Zakład Psychologii. Ustabilizowanie organizacyjne oraz udział w zespole pokrewnych zakładów stworzyły warunki umożliwiające pracownikom Zakładu pracę na wyższym poziomie. Włączając się do prac Instytutu, pracownicy doskonalą swoje umiejętności dydaktyczne oraz podejmują prace badawcze zespołowe i indywidualne, które w najbliższych latach powinny ukazać się w formie publikacji, prac doktorskich i habilitacyjnych.

Ważnym dla Zakładu faktem stało się także zorganizowanie Pracowni Psychologicznej, która ma na celu zwiększenie efektywności pracy dydaktycz-

nej i naukowej pracowników Zakładu. Wyposażenie pracowni obejmuje trzy działy:

1. Dział materiałów pomocniczych do opanowywania metod i technik badań psychologicznych, zwłaszcza w zakresie poznawania uczniów.

2. Dział ilustracyjny (atlasy anatomiczne, albumy, filmy, przezrocza, taśmy magnetofonowe).

3. Dział aparatury do badań psychologicznych oraz podstawowe środki audiowizualne (projektor, magnetofony, diaskopy, telewizor, radiola).

W oparciu o wyposażenie pracowni rozpoczęto już pierwsze prace badawcze nad wykorzystaniem środków audiowizualnych w procesie dydaktycznym w szkole wyższej.

Jako specjalny udział Zakładu w pracach Instytutu należy wymienić zorganizowanie przez pracowników Zakładu Poradni Psychologicznej w Szkole Eksperymentalnej Instytutu. Poradnia jest pomyślana jako pomoc dla uczniów i nauczycieli szkoły oraz dla pracowników WSP, którzy prowadzą prace eksperymentalne na terenie szkoły. Pracownicy Zakładu włączają się również w akcję odczytową Uniwersytetu dla Rodziców przy Szkole Eksperymentalnej, wygłaszając prelekcje związane z tematyką psychologii rozwojowej, wychowawczej i klinicznej. Z podobnymi prelekcjami występują także w innych instytucjach wychowawczych, np. Ośrodkach Metodycznych.

Niektóre opublikowane prace personelu Zakładu:

Doc. dr hab. Władysław Dyner: Zabawy tematyczne dzieci w domu i przed-szkole.

Dr Irena Isterewicz: O samokrytyce młodzieży; Rozwój samokrytyki młodzieży i dzieci; Rozwój pojęć psychologicznych dzieci i młodzieży szkolnej; Obraz samego siebie i rówieśników w świetle psychologii różnicowej.

Dr Emilia Turska: Nauczyciele nie znają swych uczniów; Czynniki wpływające na powodzenie i niepowodzenie na I roku matematyki WSP.

INSTYTUT NAUK PEDAGOGICZNYCH

Instytut podlega administracyjnie Wydziałowi Filologiczno-Historycznemu. W skład Instytutu wchodzi: Zakład Dydaktyki, Zakład Teorii Wychowania, Zakład Psychologii, Zakład Praktyk Pedagogicznych, Pracownia Nowych Technik Nauczania, Pracownia Nauczania Początkowego, Biblioteka.

Instytut zatrudnia 37 pracowników etatowych, w tym: 1 profesora nadzwyczajnego, 2 docentów habilitowanych, 9 starszych wykładowców, 5 adiunktów, 12 starszych asystentów, 5 asystentów, 3 laborantów technicznych. Ponadto ze względu na brak etatów, szereg osób z innych uczelni i instytucji pracuje w Instytucie na godzinach zleconych.

Przedmiotem szczególnej troski Instytutu było szkolenie młodej kadry.

W zakresie dydaktycznym realizowano je na zebraniach poszczególnych jednostek organizacyjnych oraz na zebraniach całego Instytutu. Omówiono na nich zagadnienia związane z prowadzeniem zajęć dydaktycznych, szczególnie ćwiczeń. Dążono do większego powiązania ćwiczeń z wykładami. Wykładowcy hospitowali ćwiczenia, a asystenci wykłady. Ogólne omówienie tej współpracy przeprowadzono na jednej z narad Instytutu.

Wprowadzenie do pracy badawczej uzyskiwali młodzi pracownicy naukowcy przez uczestniczenie w seminariach magisterskich oraz podejmowanie zespołowych prac badawczych.

W ramach pracy dydaktycznej pracownicy Instytutu prowadzili zajęcia na wszystkich kierunkach WSP, oraz na studiach pedagogicznych dla pracujących — wieczorowych i zaocznych — w zakresie pedagogiki ogólnej i specjalnej. W roku 1969/70 stopień magistra pedagogiki uzyskało łącznie 90 studentów na ogólną liczbę 159 studentów ostatniego roku.

Przy egzaminach wstępnych na pedagogikę stosowano dodatkowe badania sprawności umysłowej kandydatów (testem $\Lambda 14+$) oraz ich umiejętności rozumienia testu.

Pracę wychowawczą ze studentami realizowano w ramach zajęć dydaktycznych w oparciu o wytyczne *Programu działalności dydaktyczno-wychowawczej WSP w Krakowie* na zasadzie jedności nauczania i wychowania. Szczególnie obowiązki mieli opiekunowie poszczególnych roczników oraz tzw. opiekunowie przygotowania pedagogicznego wszystkich kierunków studiów I stopnia. Funkcję opiekunów pełnili młodzi pracownicy naukowcy, asystenci i adiunkci. Czynności opiekuna pedagogicznego obejmowały: poznanie studentów danego rocznika, oddziaływanie w kierunku integracji poszczególnych przedmiotów w celu jak najlepszego przygotowania studentów do zawodu nauczycielskiego, wzmacnianie motywacji do nauki, pomoc w zakresie samokształcenia. Zainteresowania pedagogiczne studentów starano się wzmocnić w ramach Koła Pedagogów poprzez odczyty, pogadanki, dyskusje, wyświetlanie filmów.

Praca naukowa prowadzona była w obrębie działalności poszczególnych zakładów i zespołów międzyzakładowych oraz badań indywidualnych pracowników. Koncentrowała się ona głównie na problemach wymagających zespołowego opracowania. W związku z tym zorganizowano 3 zespoły:

1. Zespół prowadzący prace badawcze na temat: „Studiowanie przedmiotów pedagogicznych w zakładach kształcenia nauczycieli typu wyższego“;
2. Zespół badający: „Cechy osobowości studenta WSP“ (ważne z punktu widzenia przygotowania do zawodu nauczycielskiego).
3. Zespół zajmujący się opracowaniem projektu eksperymentów na terenie szkoły eksperymentalnej WSP.

W wyniku pracy poszczególnych zespołów przygotowano do druku szereg rozpraw, które zgodnie z planem mają być zamieszczone w „Roczniku

Naukowo-Dydaktycznym WSP w Krakowie" 1971 r. i w „Roczniku Komisji Nauk Pedagogicznych“, PAN, Oddział w Krakowie.

Tematyka prac:

- Wdrażanie studentów WSP do samodzielnej pracy badawczej,
- Budżet czasu studentów I roku WSP,
- Osobowość studentów WSP w świetle wyników badań kwestionariuszem Eysencka,
- Motywy wyboru zawodu nauczycielskiego studentów WSP,
- Poziom umysłowy studentów I roku WSP,
- Wycieczki pedagogiczne do placówek kulturalno-oświatowych jako forma ćwiczeń z pedagogiki na kierunkach niepedagogicznych WSP,
- Wpływ studiowania przedmiotów pedagogicznych na przygotowanie studenta do pracy w zawodzie nauczycielskim,
- Ćwiczenia z pedagogiki w opinii studentów WSP,
- Hospitacja lekcji jako forma ćwiczeń z pedagogiki.

Ponadto w ramach Instytutu wykonano szereg indywidualnych prac naukowych, które zostały opublikowane w postaci samodzielnych wydawnictw książkowych lub jako rozprawy w czasopiśmie i dziełach zbiorowych. Ukazało się wiele prac pióra takich autorów, jak: doc. dr hab. J. Kulpa, prof. dr H. Smarzyński, prof. dr F. Urbańczyk, doc. dr E. Berezowski, doc. dr J. Długosz, dr hab. A. Szyszko-Bohusz, dr J. Szymkat. Wymienić również należy publikacje doc. dr hab. W. Dynera, dr E. Turskiej, dr I. Isterewicz, dr J. Baran, dr E. Szewczyka, dr D. Czosnek-Knapik, mgr L. Sławęckiego, mgr J. Formickiego, mgr W. Polmińskiego, które z braku miejsca nie mogą tu być wyliczone. Dokładny wykaz publikacji zamieszcza *Bibliografia pracowników WSP*, wydawana przez Bibliotekę Główną Uczelni.

Poza pracami o charakterze naukowo-badawczym i popularnonaukowym pracownicy Instytutu wygłosili szereg odczytów na różnego rodzaju konferencjach i zjazdach, które miały w większości charakter popularny. Tematyka odczytów była ściśle związana z reprezentowanym przez Instytut kierunkiem wiedzy naukowej (pedagogika i psychologia). W akcji tej brało udział 15 osób. Odczyty były wygłaszane na zamówienie różnych instytucji z terenu miasta Krakowa, województwa i innych województw. Tematyka odczytów wiązała się ściśle z potrzebami programowymi konferencji i kursów.

Jedną z form pracy Instytutu były zebrania pracowników, które miały różny charakter: informacyjny, organizacyjny, szkoleniowy. Zebrania organizacyjne odbywały się co tydzień, każdego tygodnia inny rodzaj zebrania. Takich rodzajów można by wyróżnić cztery: zebrania wszystkich pracowników Instytutu, zebrania pracowników poszczególnych zakładów, zebrania członków poszczególnych zespołów prac naukowo-badawczych i zebrania kierowników zakładów. W ramach opieki nad doktorantami promotorzy orga-

nizowali dla nich spotkania, udzielali im potrzebnych rad, wskazówek oraz konsultacji dotyczących prac doktorskich. W ramach Instytutu jeden z pracowników został mianowany docentem, a jeden uzyskał stopień doktora. Ponadto otwarto 6 przewodów doktorskich. Trzy osoby korzystały ze stypendiów naukowych: 1 stypendium habilitacyjne, 1 doktorskie, 1 na wyjazd za granicę (CSSR).

Instytut współpracuje z Katedrami wszystkich kierunków WSP. Jednym z przejawów tej współpracy była koordynacja badań eksperymentalnych w szkole podstawowej nr 35. Pracownicy Instytutu włożyli dużo wysiłku w przygotowanie regulaminu dla prac badawczych w szkole eksperymentalnej oraz opracowali ogólną problematykę tych badań.

W ramach współpracy z pozauczelnianymi ośrodkami naukowymi pracownicy Instytutu uczestniczą w pracach Komisji Nauk Pedagogicznych PAN Oddział w Krakowie, Towarzystwa Wolnej Wszechnicy Polskiej — Oddział w Krakowie, Towarzystwa do Walki z Kalectwem. Instytut utrzymuje także kontakt z takimi instytucjami jak: Ośrodki Metodyczne przy Kuratorium Okręgu Szkolnego w Krakowie, Katowicach, Kielcach, Rzeszowie, szkoły podstawowe i średnie (konferencje rejonowe i szkoleniowe), Domy Kultury (Kraków, Tarnów, Kielce), Uniwersytety dla Rodziców: ZNP, TWP, ZMW, Technikum Poligraficzno-Księgarskie w Krakowie i inne. Mimo stosunkowo krótkiego okresu działalności Instytutu Nauk Pedagogicznych, jego członkowie wygłosili wiele odczytów, w latach 1969—1971, w towarzystwach naukowych, organizacjach nauczycielskich, na zjazdach, konferencjach, sympozjach itp. Spośród wygłoszonych referatów na wyróżnienie zasługują prelekcje: doc. dra hab. Jana Kulpy — *Problem indywidualizacji w procesie nauczania, Z zagadnień techniki pracy umysłowej, Praca badawcza dyrektora szkoły, Szkoły ogólnokształcące dla pracujących a hasta kształcenia ustawicznego, Problem zajęć fakultatywnych*; prof. dra Henryka Smarzyńskiego — *Rewolucja naukowo-techniczna i jej wpływ na przebudowanie współczesnej szkoły polskiej, Rodzina współczesna jako środowisko wychowawcze w świetle badań socjologicznych i pedagogicznych, Środowisko rodzinne nieletnich przestępców, Problem samobójstw u dzieci i młodzieży a metody zapobiegawcze*; dr Janiny Szymkat — *Postępy w nauce szkolnej dzieci matek pracujących, Rodzina i szkoła, Kierunki przemian we współczesnej rodzinie polskiej, Współczesna rodzina i jej współdziałanie ze szkołą w wychowaniu dzieci i młodzieży*; dr Jadwigi Baran — *Rola wychowawcza środowiska, Możliwości i metody badań wyników nauczania w szkołach dla dzieci głuchych*; dr Emilii Turskiej — *Psychologiczne mechanizmy wykołajania się dzieci (cykl wykładów), Jak się uczyć, Potrzeby psychiczne dzieci i młodzieży, Uczeń zdolny*; dr Stefana Dyląga — *Pedagogika opiekuńcza i jej zadania, Poznanie środowiska wychowawczego i jego znaczenie w pracy pedagogicznej z dziećmi*; dr Emila Szewczyka — *Problem drugoroczności w szkole średniej ogólnokształcącej, Wpływ drugoroczności na powstawanie trudności wychowawczych i wykołajanie mło-*

dzieży, Drugoroczność jako droga do zagrożenia moralnego młodzieży; dr Andrzeja Szyszko-Bohusza — Wychowanie przez pracę w Ochotniczych Hufcach Pracy, Organizacja Ochotniczych Hufców Pracy i ich funkcja wychowawcza, Wpływ warunków rodzinnych na wychowanie przez pracę w OHP; dr Jana Malca — Rodzina chłopska powiatu myślenickiego jako środowisko wychowawcze.

Pracownicy Instytutu brali udział w zjazdach i konferencjach naukowych, krajowych i zagranicznych, czego przykładem są:

a) Międzynarodowy Kongres Pedagogiczny w Warszawie (3—9 września 1969 r.)

b) Krajowa Konferencja Towarzystwa Higieny Psychiczej („Organiczne uszkodzenia mózgu jako przyczyna niedostosowania społecznego“),

c) Konferencja Krajowa na temat: „Za i przeciw nauczaniu programowemu“ (organizator — Instytut Nauk Pedagogicznych WSP w Krakowie),

d) Konferencja na temat: „Przedmioty pozapedagogiczne na innych kierunkach zaocznych“, organizowana przez Instytut Nauk Pedagogicznych,

e) Sesja naukowa na temat: „Makarenko a współczesność“ organizowana przez WSN w Białej Podlaskiej (o zasięgu krajowym)

f) Konferencja na temat: „Zagrożenie moralne współczesnej młodzieży“ (organizowana przez Zakład Teorii Wychowania Instytutu Nauk Pedagogicznych o zasięgu województwa krakowskiego) z udziałem wszystkich pracowników Instytutu,

g) Konferencja Towarzystwa Psychologicznego w Warszawie,

h) II Międzynarodowy Kongres na temat: „Niedorozwój umysłowy“ w Warszawie (25 sierpnia do 2 września 1970 r.),

i) Konferencja CPARA na temat badań w zakresie pracy kulturalno-oświatowej,

j) Konferencja w Ministerstwie Oświaty i Szkolnictwa Wyższego na temat instrukcji o uniwersytetach powszechnych.

Instytut utrzymuje również kontakt z zagranicznymi ośrodkami naukowymi w ZSRR, Czechosłowackiej Republice Ludowej i innych. Między innymi na zaproszenie Instytutu Nauk Pedagogicznych im. N. Krupskiej przebywał w Moskwie w grudniu 1970 roku Dyrektor Instytutu Nauk Pedagogicznych Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, który zapoznał się z problematyką badawczą, formami i metodami pracy Instytutu. Na początku roku 1971 Instytut Nauk Pedagogicznych WSP podejmował przedstawicieli Instytutów z Moskwy i Leningradu.

Również w ramach kontaktów międzynarodowych brał udział w konferencji UNESCO w Pradze prof. dr F. Urbańczyk, gdzie wystąpił z referatem w 1970 r. w Belgradzie na konferencji, poświęconej zagadnieniom samokształcenia. Doc. dr hab. W. Dynier uczestniczył w 1971 roku w Kongresie Oświatowym w Bonn, wygłaszając referat poświęcony zagadnie-

Tabela 1

DOKTORATY I HABILITACJE

Lp.	Imię nazwisko	Rok uzy- skania dok- toratu	Temat pracy doktorskiej	Promotor	Recenzenci	Rok uzy- skania habi- litacji
1	Prof. Henryk Smarzyński	1948	<i>Powiat Busko-Zdrój w okre- sie okupacji hitlerowskiej. Kształtowanie się świadomości społecznej</i>	Prof. dr Z. Mysłakow- ski	Prof. dr K. Dobro- wolski Prof. dr Piwarski	1956
2	Prof. dr Fran- ciszek Ur- bańczyk	1949	<i>Analfabetyzm jako zjawisko społeczne</i>	Prof. dr Z. Mysłak- owski	Prof. dr K. Dobro- wolski Doc. dr Siemiński	1961
3	Dr Emilia Turska	1949	<i>Rola pola spostrzeżenia- wego w aktach inteligencji</i>	Prof. dr St. Szuman	Prof. dr K. Dobrowolski Prof. dr Heinrich	
4	Dr Irena Isterewicz	1952	<i>Rozwój wyobraźni prze- strzennej u dzieci i mło- dzieży</i>	Prof. dr St. Szuman	Prof. dr K. Dobrowolski	
5	Doc. dr hab. Jan Kulpa	1961	<i>Kształcenie nauczycieli szkół powszechnych w Polsce w latach 1918—1939</i>	Prof. dr H. Smarzyń- ski	Prof. dr J. Konopnicki Prof. dr T. Pasierbiń- ski	1966
6	Dr Władysław Choma	1961	<i>Autorytet nauczyciela w oczach uczniów</i>	Prof. dr J. Zborowski	Prof. dr T. Pasierbiń- ski Prof. dr J. Zborowski	
7	Dr Marian Ziamba	1962	<i>Analiza psychologiczno- pedagogiczna testu niewer- balnego A 14+</i>	Prof. dr J. Konopnicki	Prof. dr H. Smarzyń- ski Prof. dr B. Hornowski	
8	Dr Janina Szymkat	1966	<i>Rodzina robotnicza jako środowisko wychowawcze</i>	Prof. dr H. Smarzyński	Prof. dr T. Pasierbiń- ski Prof. dr F. Urbańczyk	

Tabela 1 (c. d.)

Lp.	Imię nazwisko	Rok uzy- skania dok- toratu	Temat pracy doktorskiej	Promotor	Recenzenci	Rok uzy- skania habi- litacji
9	Dr Stefan Dyląg	1966	<i>Umiejętność rozwiązywania zadań arytmetycznych testow- wych i pomiar innych właś- ciwości psychicznych</i>	Prof. dr Konopnicki	Prof. dr F. Urbańczyk Prof. dr J. Zborowski	
10	Dr Andrzej Szyszko — Bo- busz	1966	<i>Oddziaływanie dojazdów do szkół na zachowanie się młodzieży i jej postępy w nauce</i>	Prof. dr H. Smarzyń- ski	Prof. dr F. Urbańczyk Prof. dr K. Zajac Prof. dr St. Grochmal	1971
11	Doc. dr hab. Władysław Dyner	1967	<i>Rzeczywistość i wyobrażenia w zabawach tematycznych dzieci</i>	Prof. dr M. Susułowska	Prof. dr St. Szuman Prof. dr L. Wółszynowa	1968
12	Dr Janina Długosz	1967	<i>Przygotowanie absolwentów wyższych szkół pedagogicz- nych do pracy dydaktyczno- wychowawczej</i>	Prof. dr H. Smarzyń- ski	Prof. dr T. Pasierbiń- ski Prof. dr F. Urbańczyk	
13	Dr Jadwiga Baran	1968	<i>Konsekwencje pedagogiczne nie dostosowania społecznego dzieci głuchych</i>	Prof. dr J. Konopnicki	Prof. dr St. Jedlewski Prof. dr H. Smarzyń- ski	
14	Dr Emil Szewczyk	1970	<i>Problem drugoroczności w szkole średniej ogóln- kształcącej</i>	Prof. dr H. Smarzyń- ski	Prof. dr T. Nowacki Doc. dr hab. J. Kulpa	
15	Dr Jan Malec	1970	<i>Rodzina chłopiska jako śro- dowisko wychowawcze</i>	Prof. dr H. Smarzyń- ski	Prof. dr St. Jedlewski Doc. dr hab. J. Kulpa	
16	Dr Danuta Czosnek — Knapik	1971	<i>Rola społeczna Uniwersy- tetu Ludowego w Większy- cach w życiu Opolszczyzny. Losy absolwentów</i>	Prof. dr F. Urbańczyk	Prof. dr K. Wojcie- chowski Doc. dr hab. Jan Kulpa	

niom wychowania przedszkolnego. Prof. dr H. Smarzyński uczestniczył kilkakrotnie w Międzynarodowych Konferencjach Pedagogicznych we Francji, poświęconych nauczaniu nowoczesnemu.

KADRA NAUKOWO-DYDAKTYCZNA

O poziomie placówki naukowo-dydaktycznej, o jej randze i pozycji społecznej decydują w dużej mierze uzyskiwane przez pracowników stopnie naukowe. Zasadniczy rozwój kadry Instytutu przypada na ostatnie dziesięciolecie, co szczegółowo obrazuje tabela 1.

Z tabeli 1 wynika, że od roku 1961—1971 stopień doktora nauk humanistycznych, uzyskało 11 pracowników Instytutu Nauk Pedagogicznych, którzy aktualnie pracują w Uczelni. W tym samym okresie 4 pracowników uzyskało habilitacje. Prognozy przyszłościowe winny również budzić uzasadniony optymizm, biorąc pod uwagę aktualną liczbę 6 otwartych przedwoń doktorskich młodszych pracowników Instytutu.

W ciągu 25-lecia istnienia Wyższej Szkoły Pedagogicznej część pracowników w uznaniu zasług, zaangażowania w sprawy Miasta, Uczelni i Instytutu, została udekorowana wysokimi odznaczeniami państwowymi i tak: Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski został odznaczony Dyrektor Instytutu doc. dr hab. Jan Kulpa, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski prof. dr Henryk Smarzyński, dr Władysław Choma, dr Jan Malec i dr Marian Ziemba; Srebrnym Krzyżem Zasługi — doc. dr hab. Władysław Dwyner i dr Władysław Choma. Ponadto doc. dr Janowi Kulpie przyznano tytuł honorowy Zasłużonego Nauczyciela PRL. Docentowi drowi Janowi Kulpie przyznał Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego nagrodę indywidualną stopnia II za szczególne osiągnięcia w dziedzinie dydaktyczno-wychowawczej, organizacji procesu dydaktycznego oraz prac związanych z kształceniem młodej kadry naukowej w roku 1970. Drowi Janowi Malcowi — Złoty Krzyż Zasługi i Medal X-lecia PRL, Medal Tysiąclecia Państwa Polskiego i Złotą Odznakę za Zasługi dla Ziemi Krakowskiej. Dr Jadwidze Baran — Dyplom Uznania Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego.

ABSOLWENCI PEDAGOGIKI

Studia pedagogiczne z zakresu pedagogiki ogólnej uruchomiono w 1961 r. były one prowadzone systemem zaocznym i wieczorowym. W roku 1963 otwarto kierunek pedagogiki specjalnej. Zamieszczona tabela przedstawia liczbę uzyskanych magisteriów na przestrzeni lat 1963/64—1969/70.

Tabela 2

**LICZBA UZYSKANYCH MAGISTERIÓW Z PEDAGOGIKI OGÓLNEJ
I SPECJALNEJ**

Rok	Kierunek			Razem
	Pedagogika og. studia wiecz.	Pedagogika og. studia zaocz.	Pedagogika specj. studia zaocz.	
1963/64	36	36	—	72
1964/65	27	34	—	61
1965/66	40	48	—	88
1966/67	24	49	—	73
1966/67	—	Po Sn 46	—	46
1967/68	47	61	25	133
1968/69	43	30	32	105
1969/70	29	27	34	90
1970/71	35	62	41	138
Razem	281	393	132	806

Z drugiej tabeli wynika, iż korzystając z przedstawionych wyżej form kształcenia uzyskało łącznie stopień magistra nauk pedagogicznych 806 osób w tym 674 na kierunku pedagogiki ogólnej (281 na studiach wieczorowych i 393 na studiach zaocznych) oraz 132 osoby na kierunku pedagogiki specjalnej.

Absolwenci pedagogiki są w centrum uwagi pracowników Instytutu, szczególnie obchodzą ich dalsze losy, realizacja planów życiowych, sukcesy i awanse zawodowe, prestiż w miejscu pracy. W związku z tym część pracowników Instytutu Nauk Pedagogicznych podjęła badania nad wymienionymi problemami. Magistranci pedagogiki skupieni są w kole absolwentów istniejącym przy Wyższej Szkole Pedagogicznej, utrzymując kontakty z pracownikami Instytutu. W roku 1972 planowany jest zjazd byłych słuchaczy WSP.

ZMIANY ORGANIZACYJNE W KSZTAŁCENIU NAUCZYCIELI NA KIERUNKU PEDAGOGIKI W LATACH 1961—1971

Zasadnicza zmiana w strukturze studiów pedagogicznych nastąpiła w roku 1970. W tym roku wprowadzono studia dwustopniowe: trzyletnie wyższe zawodowe i dwuletnie magisterskie. Studia trzyletnie czynne w WSP obejmują wychowanie przedszkolne z nauczaniem początkowym, nauczanie początkowe z matematyką i nauczanie początkowe z wychowaniem fizycznym. Studia magisterskie zostaną uruchomione w roku 1972 i to zarówno stacjonarne, jak też dla pracujących.

Dla potrzeb pracowników naukowych Instytut posiada bibliotekę obejmującą 5600 woluminów.

Instytut Nauk Pedagogicznych znajduje się obecnie w stadium rozwoju i rozszerzania zakresu prac dydaktycznych oraz badawczych skupiających się przede wszystkim na problematyce: kształcenia nauczycieli, metodyce nauczania początkowego, stosowaniu nowych technik nauczania, rozwoju współpracy z zakładami i katedrami metodyk szczegółowych.